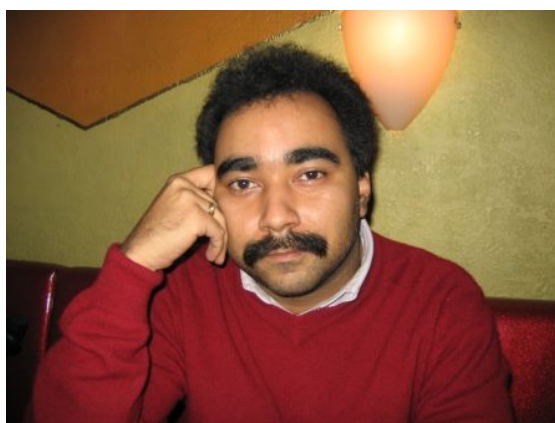

Van de t.v.

door: Sander Scheers.

Ik slenterde door het met alles wat bij zo'n herfst hoort bezaaide straatbeeld, dus alleen. Ondanks dat ik zelf geen kinderen heb vroeg ik mij af wanneer je bepaald of je kind alleen maar iets leuk vind of ergens talent voor heeft. Ik ga ervan uit dat ieder kind meerdere talenten heeft. De volgende vraag was dus logischerwijs: "hoe weet je dat je het juiste stimuleert?" Waarna de vraag: "hoever mag je daarin gaan?" niet meer tegen te houden was. Plots was daar die herinnering aan Wibi Soerjadi, die bij mij op schermen zat. We waren geen vrienden, want hij was goed en ik niet helemaal. Fysiek. Of ik hem ooit zelf uitgenodigd heb weet ik niet meer, maar het was op de schermvereniging publiek geheim dat Wibi niet op verjaardagsfeestjes kon verschijnen, omdat hij piano moest studeren. Het was wel iets bijzonders. Hij deed in die periode net zijn eerste televisieoptredens. Verder kende ik niemand van de televisie. Hij zou zelfs bij "Stuif 'es in" komen! Maar al die verjaardagspartijtjes missen? Ook toen al betwijfelde ik of dat het allemaal wel waard kon zijn. "Misschien heeft dit mijn latere besluit om beperkt beroemd te willen worden beïnvloed," dacht ik en liet het straatbeeld weer tot mij komen. Ik stak een sigaret op en langzaam begonnen de realiteit en ik weer deel van elkaar uit te maken.

Ondanks dit alles heb ik voor mijzelf, sinds ik mijzelf schrijver ben gaan noemen, eigenlijk altijd al geweten dat ik ooit zelf op het apparaat zou verschijnen. Ervan uitgaand dat de overbekende Andy Warhol-quote "In the future everybody will have their fifteen minutes of fame" juist is, waarschijnlijk omdat hij zo vaak geciteerd wordt, vermeed ik zelfs momenten waarop ik het risico liep om op televisie te komen, maar dan niet over mijn schrijverij. Als je maar vijftien minuten hebt moet je zorgen dat je ze zeer zorgvuldig besteed.

Een ochtend in maart. Die ochtend zat ik naast mijn vader in de auto rustig wakker te worden. Achterin zat de collega die het ook wel eens van dichtbij mee wilde maken. Wij waren onderweg naar de VARA-studio te Hilversum waar het die dag allemaal zou gaan gebeuren. Ik stond op het punt om voor het eerst op televisie te komen. Bij aankomst bleken wij de eersten te zijn. Het wachten was begonnen. De aardige redactiemedewerker waar ik gedurende de dagen voor de uitzending vaak contact mee had kwam zich voorstellen en de afspraken die we gemaakt hadden doornemen. "Mag er gerookt worden?" vroeg ik aan een andere medewerkster. "Dat moet je misschien maar even in overleg doen. Er komen straks nog meer mensen wachten hier. Ik kan wel de zijdeur voor je open doen. Dan kun je buiten roken," zei ze. "Dat is goed," zei ik. Er werden broodjes neergezet en we kregen een tweede bekertje koffie. Op dat moment kwam de tweede gast binnen. Dit bleek een bekende schaatsster te zijn. De schaatsster liet geen mogelijkheid tot twijfel over. Ze vond het niet leuk dat ik haar niet herkende. Gelukkig was mijn collega zo aardig om net te doen of hij haar versieren wilde, zodat ik me in alle rust kon concentreren op wat komen ging. Een gezelschap van drie vrouwen voegde zich bij ons in de wachtruimte. Ook aan deze drie kwam een redactiemedewerker zich voorstellen en vertelde aan de vrouw om wie het ging dat zij "op moest komen". Daar had ze geen rekening mee gehouden. Lopen is eenvoudig, maar opkomen bleek geoefend te moeten worden. Als een stuntelende mannequin oefende zij haar entree minstens vier keer en overacteerde hiermee zeer nauwkeurig na hoe zij leek te vinden dat mensen zich op televisie dienen te gedragen. Iets waar ik op geen enkel moment over nageacht had sinds ik wist dat ik er op zou komen. "Als je van jezelf niet leuk genoeg bent heb je er misschien wel niets te zoeken," schoot het door mijn hoofd en ik hoopte heel even dat ze zou struikelen. Het leuke redactiemedewerkertje kwam mij en de schaatsster ophalen voor de schmink. De schmink zelf en het opbrengen ervan deden me niets, maar ik werd wel overvallen door een gelukkig gevoel toen ik mij eenmaal "in de schmink" bevond. "Dit is misschien wel mijn favoriete vorm van

aandacht,” dacht ik en bekeek hoe de kwast met make-up nog eens over mijn voorhoofd gehaald werd. “Professionele aandacht,” juichte ik in gedachten.

“Die mevrouw is ogenschijnlijk nonchalant met haar werk bezig, maar je ziet en voelt aan alles dat dat door de routine komt. En de werkzaamheden staan in dienst van mij. En niemand anders.” Toen was het zover. Ik werd door de leuke redactiemedewerkster aan een ander van het team overgedragen. Deze voerde mij achter de tribune langs. Een wirwar van kabels, de stelling van de tribune en een gordijn maakte dat het een smal paadje was. Er werd mij een plaatsje op de tribune aangewezen waar het publiek inmiddels op had plaatsgenomen. Anders dan van tevoren afgesproken kwam ik niet naast mijn vader en collega te zitten. Met de twee boeken waaruit ik zou voordragen in de hand liep ik naar de plek die mij toegewezen was. “Oh, dat is een van de gasten,” hoorde ik iemand zeggen die mijn microfoontje gezien moet hebben. “Hallo Sander,” zei de vrouw naast wie ik gaan zitten. Ze had mijn naam op een van de boeken die ik bij me had gezien. “Hallo,” zei ik en ging zitten. Iemand die zich niet voorstelde vertelde door welke bedrijven het programma gesponsord werd en vervolgde met: hier is hij dan; Paul de Leeuw. Geroutineerd grappend met het publiek begon de presentator meteen met de opnames van de promo’s. De band die het programma opende werd er bij geroepen. De drummer van de band kende ik van veel optredens met andere bands en een aantal gesprekken die ik met hem had gehad. Toen hij voor het spelen de zaal rondkeek groeten wij elkaar door een klein beleefdheidsknikje dat verder door niemand werd waargenomen.

Na hun optreden was het tijd voor ons toneelstukje. We speelden dat ik in reactie op de uitzending van de dag ervoor een boze e-mail gestuurd zou hebben omdat bij het groepje schrijvers dat in eigen beheer uitgeeft geen dichter zat. “Jij bent dichter neem ik aan,” zei Paul. “Ja,” zei ik voor het eerst met zoveel zekerheid. Meteen ergerde ik mij aan dat gevoel. Omdat ik mij zo vaak al geërgerd had aan het overvloedige televisieoptreden van andere schrijvers die het dan niet over hun schrijven hadden. Dat stelde me gerust. Natuurlijk ben je niet méér schrijver door op televisie te komen. Ik vond die anderen alleen minder schrijver als ze op televisie waren, omdat hun optreden niets met schrijven te maken had. Ik had keurig gewacht met op de buis verschijnen totdat de gelegenheid zich voordeed om het over mijn schrijven te hebben.

De kracht van de Leeuw is dat hij heel goed weet hoe een handicap werkt. Je kunt anderen gemakkelijk choqueren door er een botte opmerking over te maken, maar degene die de handicap heeft kent al dit soort opmerkingen al. Hij of zij heeft ze allemaal in verschillende variaties al eens gehoord of bedacht. Degene met de handicap choqueer je er dus niet zo snel meer mee. Ik had expres mijn handicap niet genoemd als onderwerp van mijn schrijverij, omdat ik daar geen gedicht over zou voordragen. Paul had zich echter blijkbaar op een manier voorbereid dat het onderwerp ter sprake moest komen. “Maar ik schrijf ook over leukere dingen, hoor,” zei ik omdat ik het niet te zwaar over wilde laten komen. “Wat dan nog meer? Je handicap?” zei Paul. “Ja,” zei ik. “Heb je echt een handicap?” speelde Paul. “Ja,” zei ik opnieuw. “Wat dan? O, ik zie het al; je snor.” Ik was ontzettend blij dat het ding ter sprake kwam. Ik wist hierdoor dat ik de juiste keus gemaakt had door niet naar de collega’s te luisteren die zeiden dat ik hem eraf moest halen nu ik op t.v. zou komen. Paul vroeg of ik iets wilde voordragen. “Hebben we het muziekje van ‘Candlelight’” zei Paul tegen een denkbeeldige technicus. “Het verkeerde muziekje werd aangezet waarop Paul zei: “dan speel ik het zelf wel.” Hij nam plaats achter de piano en begon de juiste toon te zoeken. “Ben je al begonnen,” vroeg ik omdat ik hem net niet kon zien. “Het volgende gedicht is door Sander Scheers,” zei hij. “En heet (Op-)voeden,” haakte ik in.

Die middag liep ik met mijn collega door de stad waar hij woont. “Het valt me eigenlijk heel erg tegen,” klaagde ik met een zeer klein stemmetje. “Wat dan,” vroeg mijn collega. “Ik ben nog niet één keer herkend. Nog niemand die gefluisterd heeft: “Daar gaat hij; het nieuwste kijkcijferklapperpistooltje van de publieke omroep. Wat is ‘ie gewoon gebleven, hè?”

“Zou het iets te maken kunnen hebben met dat de uitzending pas vanavond is?” speelde mijn collega mee. “Dat moet het zijn!” zei ik. De rest van die middag zat ik met de collega die mee was geweest in een kroegje heel hard te proberen hem zoveel mogelijk vragen over hem te stellen. Voor hem was het ook een nieuwe ervaring om bij een televisieopname te zijn, dus wist ik dat hij het er over zou willen hebben. Zeker omdat ook hij even in beeld zou komen in de uitzending. In de periode na de uitzending zou ik meerdere malen bekende Nederlander genoemd worden. Hier genoot ik heimelijk van, maar reageerde zoals mijn gevoel hierover dicteerde.

Ondanks dat u mij misschien kent van de t.v.
ben ik geen bekende Nederlander
het schijnt eenzaam aan de top te zijn,
dus blijf ik het liefst gewoon mezelf; Sander.